

Projekty Stowarzyszenia Odra-Niemen w rejonie sołecznickim | Wilnoteka

 wilnoteka.lt/pl/artykul/projekty-stowarzyszenia-odra-niemen-w-rejonie-solecznickim

Uczestnicy projektu renowacji cmentarza w Gumbiach, fot. [facebook.com/Stowarzyszenie Odra-Niemen](https://www.facebook.com/Stowarzyszenie-Odra-Niemen)

Członkowie i wolontariusze Stowarzyszenia Odra-Niemen z Wrocławia i Poznania, Stowarzyszenia Patriotyczny Głógów, Stowarzyszenia Traugutt z Gdańska, a także członkowie Koła Związku Polaków na Litwie Wileńska Młodzież Patriotyczna prowadzili w

lipcu prace renowacyjne na cmentarzach we wsiach Gumbie i Dubicze. Ponadto w ramach projektu "Ocalić od zapomnienia" skatalogowali zbiory muzeów w Białej Wace, Turgielach i Taboryszkach.

Kwaterna żołnierzy AK w Dubiczach - wsi w rejonie orańskim, na skraju Puszczy Rudnickiej - została odnowiona staraniem Stowarzyszenia Odra-Niemen wiosną 2014 r. W lipcu na cmentarzyku w Dubiczach wykonano ostatnie drobne poprawki.

Tym razem największą uwagę skierowano na mały leśny cmentarzyk, na którym spoczywają mieszkańcy folwarku Gumbie w gminie Gierwiszki (rejon sołeczniczy) zamordowani w kwietniu 1944 r. przez żołnierzy niemieckich jednostek wojskowych. Dokładnie nie wiadomo, ile osób spoczywa na cmentarzu, prawdopodobnie około 20. Na zbiorowej mogile było ustawionych kilka płyt. Na prośbę Samorządu Rejonu Sołeczniczego Stowarzyszenie Odra-Niemen podjęło się wykonania projektu renowacji cmentarza.

W miejscu zniszczonych kamiennych płyt ustawiono sześć mniejszych granitowych krzyży i jeden duży. Cmentarz ogrodzono. We wtorek, 29 lipca, o 15.00 odbędzie się poświęcenie odnowionego cmentarzyka. Poświęcenia krzyży dokona proboszcz parafii rudnickiej ks. Józef Narkun.

Stowarzyszenie Odra-Niemen realizuje w rejonie sołeczniczym duży projekt "Ocalić od zapomnienia". Projekt współfinansowany ze środków finansowych otrzymanych z Ministerstwa Spraw Zagranicznych w ramach konkursu na realizację zadania "Współpraca z Polonią i Polakami za Granicą w 2014 r." ma na celu przeniesienie zbiorów muzealnych ziemi sołeczniczej do Internetu i stworzenie wirtualnego muzeum ziemi sołeczniczej.

W ciągu dwóch tygodni fotograficy, filmowcy, historycy i grupa wolontariuszy katalogizowali zbiory czterech placówek muzealnych działających w rejonie sołeczniczym: Izby Pamięci Anny Krepsztul w Taboryszkach, Muzeum Krajoznawczego w Szkole Średniej im. P.K. Brzostowskiego w Turgielach, Muzeum Krajoznawczego w Centrum Imprez w Białej Wace i prywatnej kolekcji Edwarda Kurkianca zgromadzonej w kotłowni w Białej Wace.

"Trzydzieści osób w ciągu dwóch tygodni dygitalizowało te zbiory, to znaczy każdy eksponat został sfotografowany, każdy dokument i zdjęcie zeskanowane. Historycy przygotowywali opisy. Pracowało czterech profesjonalnych fotografików i cała ekipa wolontariuszy. Było też dwóch filmowców, którzy utrwalali relacje związane z tymi zbiorami muzealnymi. Mamy bardzo dużo materiału. W tej chwili są to tysiące zdjęć i skanów. Jedziemy z tym do Wrocławia: trzeba to opracować, przygotować ostateczną formę, w jakiej to będzie pokazane. Myślę, że zjawimy się tu, na Wileńszczyźnie, w październiku, żeby

zanim to się ukaże w Internecie, pokazać to mieszkańcom, władzom, etnografom, tym osobom, które na co dzień pracują w tych muzeach" - powiedział w rozmowie z "Wilnoteką" koordynator projektu, wiceprezes i sekretarz Zarządu Stowarzyszenia Odra-Niemen Eugeniusz Gosiewski.

"Celem tego projektu jest zachęcenie mieszkańców i Polski, i Wileńszczyzny do tego, żeby odwiedzać te muzea, oglądać te wszystkie zbiory, a Internet ma zaciekawiać, pokazać piękno i różnorodność tych eksponatów" - powiedział Eugeniusz Gosiewski.

Przy realizacji projektów Stowarzyszenia Odra-Niemen pracowali członkowie i wolontariusze tej organizacji, ale jak zaznaczył Eugeniusz Gosiewski, zaangażowani byli również koledzy z zaprzyjaźnionych organizacji z Polski: Stowarzyszenia Traugutt z Gdańska i Stowarzyszenia Patriotyczny Głogów. "Pracowała przy tych projektach - zarówno na cmentarzu, jak i przy projekcie muzealnym - bardzo duża grupa młodzieży wileńskiej z koła Związku Polaków na Litwie Wileńska Młodzież Patriotyczna. Myślę, że warto to podkreślić, gdyż czasami słyszymy takie głosy: Dlaczego z Polski przyjeżdżają ludzie remontować tutaj cmentarze, czy miejscowi nie mogą tego zrobić? Wartość edukacyjna tego jest taka, że robimy to wspólnie, że jest młodzież z Wilna i przyjeżdża młodzież z różnych miast Polski. Wspólnie uczą się historii, wspólnie uczą się dbałości o miejsca pamięci. I to ma dla nas niebywałą wartość" - powiedział Eugeniusz Gosiewski.

Stowarzyszenie Odra-Niemen zakończyło już zaplanowane na to lato prace w rejonie sołecznickim. "Nie byłoby możliwe zrobienie tego wszystkiego, gdyby nie przyjaźń, sympatia, pomoc bardzo wielu ludzi tutaj, na Wileńszczyźnie. Taki prosty przykład: Zamówiliśmy w tartaku drewno na ogrodzenie. I kiedy właściciel, Henryk Tomaszewicz, dowiedział się, po co nam to drewno, dał nam je za darmo, mówiąc, że to będzie jego drobny wkład. I to jest fantastyczne" - dodał Eugeniusz Gosiewski.

Na podstawie: Inf.wł.